

Az 1956-os forradalom történései Magyarországon

„Ötvenhatban történelemformáló
Nagy tettek hívtak maroknyi magyart
Keresztet és szabadságot legázló
Bősz zsarnokot ki leverni akart.
Nyugattól kért egy kis segítséget,
Segítség helyett jöttek szép szavak.
Az árulás vagy piszkos üzlet-érdek,
Melyik nagyobb, bűnlista tudja csak.”

Ezek a szavak tömören összefoglalják az 1956-os forradalom eseményeit, és visszatükrözik ennek hangulatát. De mi is történt ekkor Magyarországon?

Előzmények

Ebben az időszakban Magyarország egy félelemmel és igazságtalanságokkal teli világgá vált, melyben a nép egy rájuk erőltetett ideológiától, és egy megszálló hatalom által vezetővé emelt diktátortól szenvedett. Egymást követték a nehéznél nehezebb események.

1. Az ország vezető pozícióiba jutott idegen politikusok félreállították a haza vezető rétegét. Kialakult egy mindent behálózó és ellenőrzés alatt tartó rendőrállam 28.000 fős állami rendőrséggel, és 40.000 besúgóval. Mindez hozzájárult az egyre fokozódó társadalmi elégedetlenséghez.
2. Rajk László újratemetése a diákok tüntetésébe torkollott – ekkor már antikommunista jelszavakat hangoztattak.
3. A lengyel munkásfelkelés rendeződése hamis reményt adott a magyaroknak arra, hogy a szovjet megszállók kivonulnak, de erre nem került sor.

Miután felelevenítettük, mi volt az előzménye a forradalomnak, beszéljük egy keveset a kitöréséről.

Kitörés

1956. október 22-én a Budapesti Műszaki Egyetem diáksága megszövegezte a híres 16 pontot, amelyet röplapokon maguk a diákok kezdtek terjeszteni az utcákon és az üzemekben, később hozzájuk csatlakoztak a munkások is. Már az első percekben elkezdődött a szovjet és kommunista jelképek eltávolítása, megsemmisítése, a Lenin és Sztálin képek elégetése. Az elsőként itt született sarló-kalapácsos címertől megszabadított lyukas zászló azóta az 1956-os forradalom és szabadságharc jelképévé magasztosodott.

Ezzel a békés tüntetéssel kezdődtek az események. Viszont átcsapott fegyveres ütközetbe. A szovjet hadsereg bevonult Budapestre.

Október 25-én tragikus fordulatot vettek az események. A parlament előtt tüntető fegyvertelen békés tömegbe az ÁVH egységei belelőttek, melynek következtében csaknem százan meghaltak és a sebesültek száma is hatalmas volt. Ez a mészárlás olyan felháborodást és

ellenállást váltott ki a lakosságból, hogy ott ahol netán még nem volt szervezett ellenállás, ott is alakulni kezdett. Minden jel arra mutatott, hogy Magyarország ki tudja harcolni szabadságát.

Az 1956 október 28 és november 3 közötti hét nap a forradalom győzelmi időszaka volt. Ez azonban csak látszat volt, mert sorsa azon múlt, hogy a két nagyhatalmi tömb – az AEÁ vezette NATO és a Szovjetunió vezette Varsói Szerződés - hogyan dönt. A két nagyhatalom vezetői háttéralkut kötöttek és sajnos nem Magyarország javára. Hruscsov szabad kezet kapott Magyarország lerohanásához, ez pedig megpecsételte a magyar forradalom sorsát. November 4-én hajnalban 4 órakor megkezdődött a második szovjet invázió. A harc kegyetlen volt, egyoldalú és rövid. November 11-re mindenütt véget lett a harcnak.

A megtorlás olyan méretű és embertelen volt, amelyre a magyar történelemben addig nem volt példa. A harcokban elesettek mellett, a kivégzettek, a bebörtönzöttek, az elhurcoltak száma és a menekülő áradat ijesztő és döbbenetes volt. Kiskorúakat ítélték halálra és megvárták, hogy betöltsék 18-ik életévüket a végrehajtáshoz. 1958-ban Nagy Imrét és társait halálra ítélték. Az 56-os megtorlások igazi befejezése a közkegyelmet hirdető 1963. évi 4.sz. törvényerejű rendelet hozta el a forradalom letartóztatottjai számára. A rendelet alapján 3480 ember szabadulhatott a kommunista börtönökből.

Befejezés

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 1956. október 23-án kezdődött a budapesti diákok békés tüntetésével, és a fegyveres felkelők ellenállásának a felmorzsolásával fejeződött be. Mindössze húsz nap, szűk három hét, de micsoda három hét. Visszhangja megrengette a zsarnokok hatalmát, és az egész világ szívébe zárta a magyar történelem fényes, tiszta, dicső forradalmát és szabadságharcát. Egy kis nép önfeláldozó harcában szembe mert szállni a kommunizmus világhatalmával – Dávid a Góliáttal – és megmutatta, hogy magára hagyottan, legyőzötten is képes a szabadság eszméjéért küzdeni élete árán is. Sokan életüket adták eszméikért: volt, aki az utcán vesztette életét, volt, akit a forradalom utáni bosszú ítélt halálra. De mindannyian a szabadságért, emberekhez méltó életért, az alapvető emberi jogokért, az igazi demokráciáért áldozták életüket.

„... meghasadt az égbolt, mert egy nép azt mondta: elég volt”